

13. Jul *Plantaže*

Izvještaj menadžmenta za 2017. godinu

mart 2018. godine

Sadržaj:

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE.....	3
2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA.....	8
3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	12
4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ	15
5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	16
6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA.....	16
7. POSLOVNE JEDINICE	17
8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	17
9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM	18
10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA.....	18
11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	19

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

1.1.Opšte informacije o preduzeću

Naziv društva : “ 13. Jul – Plantaže” a.d. Podgorica

Adresa: Put Radomira Ivanovića br. 2

Pib : 02016281

Šifra djelatnosti: 0121

Godina osnivanja: 1963.

Registrovano u CRPS-u: 4-000895/030, datum 10.07.2017.

1.2.Osnovna/pretežna i pomoćne delatnosti poslovanja

Djelatnost društva je proizvodnja, prerada i promet poljoprivrednih proizvoda, proizvodnja vina i žestokih pića, proizvodnja loznog i voćnog sadnog materijala, proizvodnja ribe i riblje mlađi-kalifornijska pastrmka, ugostiteljstvo i trgovina.

1.3.Osnovni proizvodi i usluge koje preduzeće nudi

Kamen temeljac razvoja crnogorskog vinogradarstva i proizvodnje vina bio je projekat “Ćemovsko polje” (1977-1982) kada je počela sadnja vinove loze na površini od 2.000ha. Danas ukupna površina poljoprivrednog zemljišta kompanije iznosi 3.500ha, od čega je 2.310ha pod zasadima vinograda (što čini gotovo 90% ukupnih vinogradarskih površina u Crnoj Gori) i 60ha zasada breskve i nektarine.

Prosječna godišnja proizvodnja grožđa, sa oko 11 miliona čokota, iznosi 22 mil. kg vinskog i 2 mil. kg stonog grožđa, a proizvodnja breskve od 1,3 mil.kg. Tri vinska podruma imaju ukupni kapacitet 33 mil. lit., sa prosječnom godišnja proizvodnja od 16-17 mil. flaširanih proizvoda vina i prirodnih rakija.

Ribnjak proizvodi prosječno 100.000kg kalifornijske pastrmke, a nalazi se u neposrednoj blizini izvora pitke vode “Mareza”. U sopstvenoj proizvodnji kompanije proizvodi se godišnje oko 500.000 komada loznih kalemova. Radi očuvanja autohtonih sorti vinove loze, usvojili smo najnoviju tehnologiju proizvodnje loznih kalemova na podlogama koje odgovaraju vinogradarskim terenima Ćemovskog polja i Crne Gore. Zahvaljujući površini od 40 ha matičnjaka loznih podloga, uspijevamo obezbijediti dovoljnu godišnju proizvodnju za obnavljanje našeg vinograda, a posebno starih zasada pod autohtonim sortama. Sa oko 10.000 stabala maslina počelo se takođe sa proizvodnjom maslinovog ulja.

Kompanija takođe posjeduje dva restorana, više maloprodajnih objekata, a u okviru Vinskog puta omogućene su individualne i grupne posjete našoj vinariji.

Pregled flaširanih proizvoda:

1. Vina:

1.1. Klasična linija

- 1.1.1. Crnogorski Krstač
- 1.1.2. Crnogorski Chardonnay
- 1.1.3. Crnogorski Sauvignon
- 1.1.4. Crnogorski Rose
- 1.1.5. Crnogorski Vranac
- 1.1.6. Crnogorski Merlot
- 1.1.7. Crnogorski Cabernet

1.2. Pro corde

- 1.2.1. Vranac Pro corde

1.3. Premium

- 1.3.1. Pro Anima Cardonnay sauvgnon
- 1.3.2. Pinot blanc pro anima
- 1.3.3. Luča
- 1.3.4. Vladika
- 1.3.5. Vranac Barique
- 1.3.6. Chardonay Barique
- 1.3.7. Medun
- 1.3.8. Epoha

1.4. Selekcija

- 1.4.1. Stari podrum
- 1.4.2. Stari podrum zlatna berba
- 1.4.3. Stari podrum cabernet souvinon 2012

1.5. Ultra premium

- 1.5.1. Vranac Rezerve
- 1.5.2. Premier

1.6. Kraljevska selekcija

- 1.6.1. Kraljevski Krstač
- 1.6.2. Kraljevski Vranac
- 1.6.3. Kraljevska Kruna
- 1.6.4. Kraljevski Val

2. Pjenušava vina

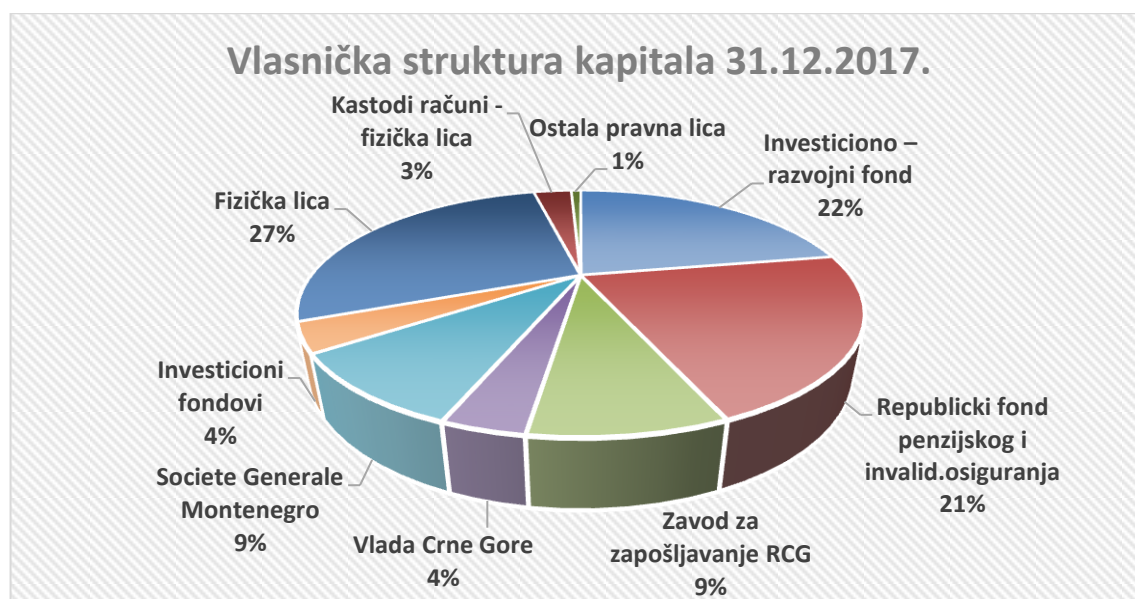
- 2.1. Ekstra suvi Val
- 2.2. Polusuvi Val
- 2.3. Val Rose

3. Rakije

- 3.1. Lozova rakija
- 3.2. Prvijenac
- 3.3. Kruna

1.4. Vlasništvo i struktura kapitala na 31.12.2017.

AKCIONARI	Kapital	Strukt.u %	Broj akcija
Investiciono – razvojni fond	20,372,538 €	22.23%	39,844,589
Republički fond penzijskog i invalid.osiguranja	19,701,015 €	21.50%	38,531,225
Zavod za zapošljavanje RCG	7,817,625 €	8.53%	15,289,703
Vlada Crne Gore	3,361,148 €	3.67%	6,573,730
Societe Generale Montenegro	8,458,570 €	9.23%	16,543,262
Investicioni fondovi	3,495,890 €	3.81%	6,837,257
Fizička lica	25,099,280 €	27.38%	49,089,146
Kastodi računi	2,665,599 €	2.91%	5,213,376
Ostala pravna lica	681,923 €	0.74%	1,333,705
UKUPNO:	91,653,589 €	100.00%	179,255,993

Broj akcija: 179.255.993 Nominalna vrijednost jedne akcije iznosi 0,5113 €. Vrijednost akcijskog kapitala na dan 31.12.2017god. iznosi 91.653.589 €.

1.5. Organizaciona struktura

1.6. Skupština akcionara, Odbor direktora i izvršni direktor

Kompanija je 2002. godine formirana kao akcionarsko društvo, a tradicija je da se skupština održava na dan firme.

Skupštinu akcionara kao najviši organ Društva čine svi akcionari. Sve akcije kompanije su obične akcije koje vlasnicima daju ista prava. Akcije se kotiraju na Montenegro berzi na A listi.

Odbor direktora ima sedam članova koje bira Skupština akcionara.

- Prof. dr. Veselin Vukotić, predsjednik
- Prof. dr. Božo Mihailović, član
- Dušan Perović, član
- Doc. dr. Radovan Orlandić, član
- Radule Raonić, član
- Mr Đorđije Rajković, član
- Anica Hajduković, član

Izvršni direktor je dipl.ecc. Verica Maraš.

1.7. Cilj

Jedan od imperativa poslovanja naše kompanije je da budemo najbolji u onome što radimo, u svim aspektima poslovanja. Nastojimo da ovo pravilo ispunjavamo od ponašanja prema i među zaposlenima do krajnjih potrošača, kako u proizvodnim procesima tako i u plasmanu i kompletnom sistemu djelatnosti. Kako bi ispoštovali sve što se očekuje od jedne uspješne i odgovorne kompanije, od prvog dana poslovanja, odlučili smo da poštujemo sve standarde u sistemu proizvodnje i usluga. Insistiramo na održivosti, kvalitetu svih naših proizvoda kao i zadovoljstvu potrošača, odgovarajući na sve izazove savremenog doba kao i budućeg vremena.

1.8. Misija

Kompanija „13jul-Plantaže“ domaćinski i znalački upravlja kapitalom naših akcionara, uz poštovanje dugoročnih interesa potrošača, klijenata, zaposlenih, ekološkog okruženja i društvene zajednice kojoj pripada. Svjetski kvalitet proizvoda kojim smo zadobili lojalnost potrošača uvijek će se njegovati i unapređivati. Mi želimo da kao i do sada budemo omiljeni proizvođači i tržišni lideri, a naši proizvodi dostojni predstavnici Crne Gore u svijetu.

1.9. Vizija

Naša vizija opisuje ono što mi jesmo i što želimo da postignemo, to jest standarde kojima mjerimo naše odluke i akcije. Naša vizija je da budemo moderno, inovativno i efikasno preduzeće koje pruža vrhunsku uslugu i doprinosi višem kvalitetu života naših klijenata.

1.10. Marketing kampanje

U toku 2017.godine imali smo 3 kampanje:

- ❖ Decanter
- ❖ Vina kojima svijet vjeruje
- ❖ Malvazija

Kampanja *DECANTER* imala je za cilj promociju istorijskog uspjeha koje su Plantaže ostvarile u Londonu na takmičenju Decanter, kada je vino Stari podrum Cabernet osvojilo zlato, Vranac Reserve srebro a Pro Anima Pinot blanc, Chardonnay barrique, Vladika i Medun – bronzu.

Kampanja *VINA KOJIMA SVIJET VJERUJE* je nastala kao rezultat novonastale situacije na tržištu sa posebnim akcentom na dešavanja u Rusiji. Naime, kako su vina Plantaža svjetski priznata i poznata, što su dokazala brojna takmičenja i ocjenjivanja vina kao i veliki broj vjernih kupaca, cilj je bio prikazati to kroz kampanju koja je snimljena u različitim djelovima svijeta.

Kampanja Malvazija imala je za cilj promociju novog vina kroz slogan „NOVI KARAKTER LJETA”.

2. ANALIZA FINANSIJSKOG

3. POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

U nastavku je pregled pozicija Bilansa stanja i Bilansa uspjeha za posljednje 4 godine:

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI - BILANS STANJA					
POZICIJA	Redni Broj	2014	2015	2016	2017
AKTIVA					
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	001	0 €	0 €	0 €	0 €
B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	002	74.653.223 €	72.009.519 €	69.671.807 €	71.882.303 €
I. GOODWILL	003	0 €	0 €	0 €	0 €
II. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	10.352 €	11.268 €	10.918 €	10.421 €
III. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (006+007+008)	005	71.427.532 €	68.786.642 €	66.062.763 €	68.013.093 €
1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	52.733.629 €	50.557.951 €	48.532.064 €	50.169.425 €
2. Investicione nekretnine	007	0 €	0 €	0 €	0 €
3. Biološka sredstva	008	18.693.903 €	18.228.690 €	17.530.699 €	17.843.667 €
IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	009	3.215.339 €	3.211.609 €	3.598.126 €	3.858.790 €
1. Učešća u kapitalu	010	3.200.046 €	3.198.501 €	3.588.294 €	3.852.235 €
2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	011	0 €	0 €	0 €	0 €
3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	012	15.293 €	13.108 €	9.831 €	6.554 €
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	013	0 €	0 €	0 €	0 €
D. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	014	0 €	0 €	0 €	0 €
E. OBRтна SREDSTVA	015	56.555.436 €	59.018.051 €	61.885.241 €	64.857.994 €
I. ZALIHE	016	40.012.561 €	42.597.180 €	45.041.114 €	47.032.960 €
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	017	16.542.875 €	16.420.871 €	16.844.127 €	17.825.034 €
1. Potraživanja	018	15.530.940 €	15.232.701 €	15.501.730 €	16.171.952 €
2. Potraživanja za više plaćeni porez na dobitak	019	0 €	0 €	0 €	0 €
3. Kratkoročni finansijski plasmani	020	667.779 €	944.431 €	1.184.922 €	1.450.583 €
4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	021	245.112 €	154.206 €	137.058 €	160.139 €
5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	022	99.044 €	89.534 €	20.417 €	42.361 €
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+013+014+015)	023	131.208.660 €	131.027.570 €	131.557.048 €	136.740.297 €
PASIVA					
A. KAPITAL (102 do 109)	101	102.588.913 €	103.940.467 €	105.836.345 €	107.708.802 €
I. OSNOVNI KAPITAL	102	91.653.589 €	91.653.589 €	91.653.589 €	91.653.589 €
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103	0 €	0 €	0 €	0 €
III. REZERVE	104	7.619.094 €	7.399.652 €	7.152.703 €	7.038.640 €
IV. POZITIVNE REVAL. REZERVE I NEREAL. DOBICI	105	171.359 €	165.409 €	215.738 €	498.166 €
V. NEGATIVNE REVAL. REZERVE I NEREAL. GUBICI	106	0 €	0 €	0 €	-2.240 €
VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107	3.144.871 €	4.721.817 €	6.814.315 €	8.520.646 €

VII. GUBITAK	108	0 €	0 €	0 €	0 €
VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109	0 €	0 €	0 €	0 €
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110	3.171.715 €	6.005.381 €	3.692.296 €	10.427.146 €
I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111	416.961 €	391.635 €	399.780 €	399.730 €
II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112	2.754.754 €	5.613.746 €	3.292.516 €	10.027.416 €
1. Dugoročni krediti	113	2.737.071 €	5.613.746 €	3.292.516 €	6.963.906 €
2. Ostale dugoročne obaveze	114	17.683 €	0 €	0 €	3.063.510 €
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	115	2.226.653 €	2.247.744 €	2.321.590 €	2.370.386 €
D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116	23.221.378 €	18.833.978 €	19.706.817 €	16.233.963 €
I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117	23.221.378 €	18.833.978 €	19.706.817 €	16.233.963 €
1. Kratkoročne finansijske obaveze	118	8.798.765 €	6.888.580 €	7.195.450 €	6.332.187 €
2. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji	119	0 €	0 €	0 €	0 €
3. Obaveze iz poslovanja	120	5.015.787 €	4.580.456 €	5.252.375 €	5.685.637 €
4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121	8.204.224 €	6.273.375 €	6.539.858 €	3.662.468 €
5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122	722.362 €	756.150 €	322.112 €	243.509 €
6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123	480.241 €	335.417 €	397.021 €	310.162 €
II. KRATKOROČNA REZERVISANJA	124	0 €	0 €	0 €	0 €
E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125	131.208.660 €	131.027.570 €	131.557.048 €	136.740.297 €

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU - BILANS USPJEHA

Redni broj	Pozicija	Redni Broj	2014	2015	2016	2017
I	POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	201	29.232.996 €	30.323.308 €	30.968.588 €	31.072.892 €
1	Prihodi od prodaje	202	27.191.981 €	28.054.101 €	28.461.276 €	28.857.269 €
2	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203	0 €	0 €	0 €	0 €
3	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204	1.980.948 €	2.209.625 €	2.454.070 €	2.138.146 €
4	Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205	0 €	0 €	0 €	0 €
5	Ostali poslovni prihodi	206	60.066 €	59.583 €	53.242 €	77.478 €
II	POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	207	26.377.135 €	27.343.603 €	27.381.729 €	28.608.440 €
1	Nabavna vrijednost prodane robe	208	478.656 €	496.954 €	312.421 €	305.132 €
2	Troškovi materijala	209	8.029.800 €	8.308.428 €	8.034.020 €	8.668.656 €
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210	11.855.508 €	12.034.974 €	13.006.144 €	13.421.264 €
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	3.645.121 €	3.676.055 €	3.470.608 €	3.286.150 €
5	Ostali poslovni rashodi	212	2.368.051 €	2.827.191 €	2.558.536 €	2.927.238 €
A	POSLOVNI REZULTAT (201-207)	213	2.855.860 €	2.979.706 €	3.586.859 €	2.464.452 €

I	FINANSIJSKI PRIHODI	214	4.998 €	55.411 €	68.876 €	141.177 €
II	FINANSIJSKI RASHODI	215	898.693 €	865.764 €	994.214 €	769.852 €
B	FINANSIJSKI REZULTAT (214 - 215)	216	-893.696 €	-810.352 €	-925.338 €	-628.675 €
I	OSTALI PRIHODI	217	382.047 €	416.876 €	432.652 €	1.472.191 €
II	OSTALI RASHODI	218	1.104.609 €	841.389 €	782.791 €	881.018 €
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	219	-722.563 €	-424.514 €	-350.140 €	591.172 €
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220	1.239.602 €	1.744.840 €	2.311.382 €	2.426.949 €
E	NETO REZULTAT POSLOV. KOJE JE OBUSTAVLJENO	221	0 €	0 €	0 €	0 €
F	REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222	1.239.602 €	1.744.840 €	2.311.382 €	2.426.949 €
G	DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223	0 €	0 €	0 €	0 €
1	Promjene revalor. rezervi po osnovu fin. sredstava raspoloživih za prodaju	224	0 €	0 €	0 €	0 €
2	Promjene revalor. rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme	225	0 €	0 €	0 €	0 €
3	Promjene revalor. rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridr. društava	226	0 €	0 €	0 €	0 €
4	Promjene revalor. rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka)	227	0 €	0 €	0 €	0 €
5	Promjene revalor. rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228	0 €	0 €	0 €	0 €
H	PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229	126.504 €	167.894 €	218.883 €	220.618 €
1	Tekući porez na dobit	230	73.951 €	146.266 €	208.162 €	171.822 €
2	Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231	52.553 €	21.628 €	10.721 €	48.796 €
I	NETO REZULTAT (222+223-229)	232	1.113.098 €	1.576.946 €	2.092.499 €	2.206.331 €
J	ZARADA PO AKCIJI					
1	Osnovna zarada po akciji	233	0,0062 €	0,0088 €	0,0117 €	0,0123 €
2	Umanjena zarada po akciji	234				

Racio pokazatelji

Finansijski pokazatelji su najčešći i široko rasprostranjeni alati koji se koriste za analizu finansijskog stanja preduzeća. U nastavku su dati pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, ekonomičnosti i profitabilnosti.

Pokazatelji likvidnosti

Tekuća likvidnost	2014	2015	2016	2017
<i>Angažovana obrtna sredstva</i>	56.555.436	59.018.051	61.885.241	64.857.994
<i>Tekuće obaveze</i>	23.221.378	18.833.978	19.706.817	16.233.963
<i>Angažovana obrtna sredstva/Tekuće obaveze</i>	2,44	3,13	3,14	4,00

Koeficijent ubrzane likvidnosti	2014	2015	2016	2017
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina</i>	16.542.875	16.420.871	16.844.127	17.825.034
<i>Kratkoročne obaveze</i>	23.221.378	18.833.978	19.706.817	16.233.963
<i>Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze</i>	0,71	0,87	0,85	1,10

Koeficijent finansijske stabilnosti	2014	2015	2016	2017
<i>Stalna imovina</i>	74.653.223	72.009.519	69.671.807	71.882.303
<i>Kapital</i>	102.588.913	103.940.467	105.836.345	107.708.802
<i>Dugoročne obaveze</i>	3.171.715	6.005.381	3.692.296	10.427.146
<i>Stalna imovina / (Kapital + Dug. obaveze)</i>	0,71	0,65	0,64	0,61

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti	2014	2015	2016	2017
<i>Ukupne obaveze</i>	25.976.132	24.447.723	22.999.332	26.261.379
<i>Ukupna imovina</i>	131.208.660	131.027.570	131.557.048	136.740.297
<i>Ukupne obaveze / Ukupna imovina</i>	0,20	0,19	0,17	0,19

Koeficijent finansijskog leveridža	2014	2015	2016	2017
<i>Ukupne obaveze</i>	25.976.132	24.447.723	22.999.332	26.261.379
<i>Ukupan kapital</i>	102.588.913	103.940.467	105.836.345	107.708.802
<i>Ukupne obaveze / Ukupan kapital</i>	0,25	0,24	0,22	0,24

Faktor zaduženosti	2014	2015	2016	2017
<i>Ukupne obaveze</i>	25.976.132	24.447.723	22.999.332	26.261.379
<i>Neraspoređena dobit + Amortizacija</i>	6.789.992	8.397.872	10.284.924	11.806.796
Ukupne obaveze / (Nerasp. dobit + Amortizacija)	3,83	2,91	2,24	2,22

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja	2014	2015	2016	2017
<i>Ukupni prihodi</i>	29.620.040	30.795.595	31.470.116	32.686.260
<i>Ukupni rashodi</i>	28.380.438	29.050.756	29.158.735	30.259.310
Ukupni prihodi / Ukupni rashodi	1,04	1,06	1,08	1,08

Ekonomičnost redovnog poslovanja	2014	2015	2016	2017
<i>Poslovni prihodi</i>	29.232.996	30.323.308	30.968.588	31.072.892
<i>Poslovni rashodi</i>	26.377.135	27.343.603	27.381.729	28.608.440
Poslovni prihodi / Poslovni rashodi	1,11	1,11	1,13	1,09

Pokazatelji profitabilnosti

EBIT	2014	2015	2016	2017
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	1.239.602	1.744.840	2.311.382	2.426.949
<i>Rashodi kamata</i>	765.018	630.963	709.775	480.938
Rezultat prije oporezivanja + Rashodi kamata	2.004.620	2.375.802	3.021.157	2.907.887

EBITDA	2014	2015	2016	2017
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	1.239.602	1.744.840	2.311.382	2.426.949
<i>Rashodi kamata</i>	765.018	630.963	709.775	480.938
<i>Amortizacija i rezervisanja</i>	3.645.121	3.676.055	3.470.608	3.286.150
Rezultat prije op + Kamate + Amortizacija	5.649.741	6.051.858	6.491.765	6.194.037

4. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

3.1. Zaštita životne sredine

Kompanija posluje na području grada u dijelu industrijske zone, a sa vinogradima i zasadima breskve pruža se na području Čemovskog polja u okviru basena Skadarskog jezera.

Usljed sve strožijih zakonskih zahtijeva, razvoja ekonomskih i drugih mjera za unaprijeđenje zaštite životne sredine i zaštite zdravlja korisnika naših proizvoda, rasta brige zainteresovanih strana, rukovodstvo je donijelo odluku da uvede sistem upravljanja zaštitom životne sredine i uvelo Poslovnik o zaštiti životne sredine u cilju unaprijeđenja odnosa prema sredini u kojoj naše preduzeće i njegovi zaposleni žive i rade.

Sistem upravljanja zaštitom životne sredine je uspostavljen u skladu sa zahtjevima standarda *ISO 14001:2004 – Sistemi upravljanja zaštitom životne sredine – Zahtjevi sa uputstvom za primjenu*.

Kompanija dokumentuje, primjenjuje, i održava sistem upravljanja zaštitom životne sredine u cilju sprječavanja i smanjenja zagađenja životne sredine i usaglašavanja svoga sistema sa svim zahtjevima standarda za upravljanje zaštitom životne sredine, zahtjevima iz zakona i propisa i zahtjeva zainteresovanih strana.

Menadžment kompanije je definisao Politiku zaštite životne sredine, koja je jedinstveno utvrđena na nivou preduzeća i sa njom upoznati svi zaposleni u preduzeću kao i sve interne zainteresovane strane.

Politika zaštite životne sredine predstavlja osnovu za planiranje poboljšanja zaštite životne sredine kao i za uspostavljanje posebnih ciljeva i programa upravljanja zaštitom životne sredine.

U periodu 2017-2018 god definisani su ciljevi u okviru zahtjeva standarda zaštite životne sredine kao i potrebni resursi programi i termini realizacije.

1. Projektovanje i izgradnja kotla na biomasu. Ovim projektom će mo zamijeniti kotao na mazut sa biološki čistim resenjem ugradnjom kotla na biomasu čime će mo smanjiti štetnu misiju izduvnih gasova u vazduh i svesti je na zakonski prihvatljiv nivo. Ovim projektom imamo zaokružen sistem iskorištenje lozovine koja se javlja kao otpad iz procesa, uštedu energenata , finansijski benefit i pozitivan uticaj na zaštitu životne sredine.
2. Projektovanje i izgradnja postrojenja za prečišćavanje industrijskih otpadnih voda.

Najviše rukovodstvo u „13. jul – Plantaže“ a.d. opredijeljeno je za neprekidno unaprijeđenje sistema upravljanja zaštitom životne sredine u skladu sa zahtjevima standarda ISO 14001: 2004. Svi zaposleni u „13. jul – Plantaže“ a.d. su opredijeljeni i djeluju na sprječavanju i eliminisanju zagađivanja životne sredine i u tom cilju:

- *Identifikuju sve aspekte životne koji imaju ili mogu imati uticaj na životnu sredinu u cilju sprječavanja zagađenja životne sredine;*
- *Obavljaju svoje poslovne aktivnosti u skladu sa odgovarajućim zakonima, propisima i*

drugim zahtjevima o zaštiti životne sredine;

- *Definišu i sprovode pravila organizacije koja nisu predviđena zakonskim propisima, a u cilju poboljšanja sistema upravljanja zaštitom životne sredine;*
- *Obučavaju da preventivno djeluju u sprječavanju zagađenja, štednji resursa i da stalno poboljšavaju sistem zaštite životne sredine;*
- *Štede resurse i energiju, smanjuju ili eliminišu upotrebu štetnih materija i kontrolisano postupaju sa otpadom;*
- *Razmatraju mišljenja i sugestije svih zainteresovanih strana i preduzimaju odgovarajuće mjere u cilju unaprijeđenja zaštite životne sredine;*
- *Informišu poslovne partnere i druge zainteresovane strane o sopstvenom opredjeljenju za zaštitu životne sredine.*

Prilikom identifikacije i vrijednovanja aspekata životne sredine, u „13. jul – Plantaže“ a.d. se razmatraju sljedeće opšte grupe aspekata životne sredine:

- a) Emisije u vazduh;
- b) Ispuštanja u vodu: otvorene vodotokove i tehnološku, atmosfersku i fekalnu kanalizaciju;
- c) Ispuštanje u zemljište;
- d) Korišćenje resursa: sirovina, vode, električne energije, pare i drugih prirodnih resursa;
- e) Uticaj otpadnih i opasnih materija,
- f) Angažovana i emitovana energije: toplote, radijacije, buke, vibracija,
- g) Incidentne situacije i udesi pri kojim može doći do značajnih aspekata na životnu sredinu,
- h) Žalbe zainteresovanih strana

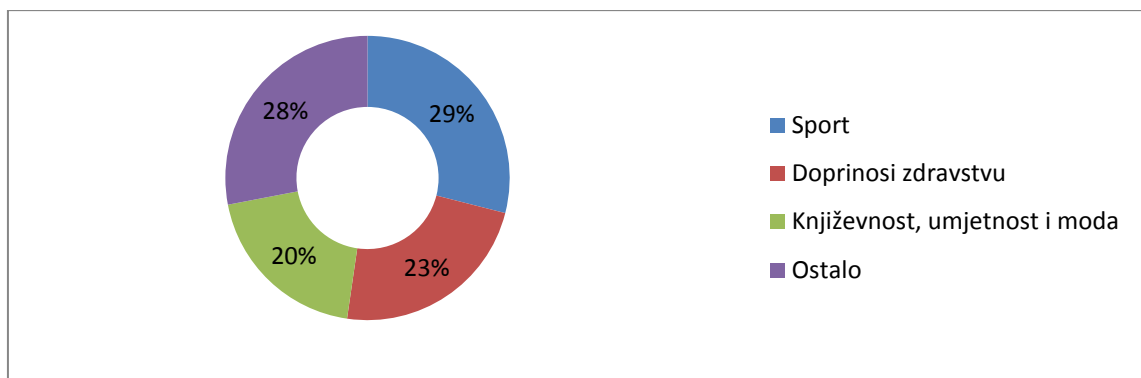
Kompanija je izradila program preventivnih mjera u cilju povećanja nivoa zaštite imovine i poslovanja kompanije.

Preventivne pripreme predstavljaju efikasan odgovor na bilo koju od naprijed navedenih pojava, uključujući i spremnost na brzo reagovanje na pojave prirodnih katastrofa.

Preventivne mjere se implementiraju kroz sljedeće aktivnosti: fizička zaštita, preventivno tehničke mjere obezbjeđenja, zaštita od požara ili protivpožarna zaštita i sanitarno tehničke, biološke i hemijske mjere obezbjeđenja sopstvenih resursa a samim tim i uticaja i zaštite životne sredine i okoline.

• **3.2. Društvena - korporativna odgovornost**

Kompanija je u 2017 godini izdvojila je 130.300€ za donacije i sponzorstva. Struktura je prikazana na sljedećem grafikonu:

5. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Kompanija ima jasnu viziju razvoja za narednih 5 godina. Planirana je:

- Zamjena dotrajale i troškovno neekonomične opreme. Sistem kontrole kvaliteta će ostati na istom nivou, te će ulaganja u proizvodne i prerađivačke kapacitete biti prije svega u ciju poboljšanja kvaliteta gotovog proizvoda. U ovom pravcu planirane su investicije:
 - Novih kombajna za berbu grožđa, uređaja za zelenu rezidbu, traktora, pametnog sistema za navodnjavanje, međurednu obradu, dodatka za zaštitu bilja, i izvođenja operacija lacenja vinove loze,
 - Novih presa, filtera, inox sudova, barika, tankova za fermentaciju, sistema kontrolisanog održavanja temperaturu u fazi fermentacije kada su u pitanju preradivacki kapaciteti,
 - Sanacije postojećih i izgradnje novih objekata
- Projekat upravljanja otpadom kada je u pitanju materijal koji nastaje zimskom rezidbom, tako i kominom kao rezidue preradivackih aktivnosti Plantaža. Proizvodnja toplotne, ali ispitivanje potencijala proizvodnje električne energije iz drvenog otpada, kao i proizvodnja đubriva iz komine su razvojni ciljevi kompanije u narednom periodu.
- Razvoj novih proizvoda kako iz osnovne djelatnosti kompanije koje se ogledaju u novim kupazama, kao i proizvodnji gotovog proizvoda svih cjenovnih kategorija. Planirana je i proizvodnja novih voćarskih kultura.

6. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

5.1. Istraživanje i razvoj

Aktivnosti istraživanja i razvoja su već godinama zastupljeni u kompaniji, tako da posjedujemo i registrovan naučno-istraživački centar. Istraživački projekti će biti usmjereni i podijeljeni na:

- Naučno istraživačke radove kojima će se ispitivati dalji potencijali naših sorti vinove loze, uticaja klimatskih promjena na prinose i kvalitet grozdja, i sisteme preciznog vinogradarstva.
- Drugi dio se odnosi na oblast primijenjene nauke u kojima će se kroz niz investicionih projekata implementirati nove i inovirane tehnologije već gore navedenih oblasti.

5.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Edukacija zaposlenih je nužna jer Plantaze služe kao benchmarking primjer za dalji razvoj i privrede i poljoprivrede. Planirana je dalje edukacija zaposlenih kroz seminare, konferencije, kongrese iz svih oblasti:

- Ekonomsko-finansijskih,
- Pravnih,
- Proizvodnih i to proizvodnje grozdja i vina,
- Oblasti marketinga i prodaje.

Od prethodne godine Plantaze su pokrenule niz kurseva iz svih navedenih oblasti kako bi se zaposleni mogli upoznati sa svim segmentima rada ove kompanije.

Posebna pažnja je posvećena i transferu znanja kako bi nove tehnologije mogli efikasno koristiti.

7. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Kompanija u toku 2017.godine nije vršila otkup sopstvenih akcije, niti namjerava da ih stiče u narednom periodu.

8. POSLOVNE JEDINICE

Kompanija je osnivač i vlasnik sljedećih pravnih lica:

- 13.jul d.o.o. Beograd, učešće 100%
- 13.jul d.o.o. Sarajevo, učešće 100%
- Plant-OMP d.o.o., učešće 50%
- Monteadria UK Limited, učešće 33,33%
- ABC Produkt Moskva, učešće 25%
- Recomont, učešće 20%
- Societe Generale Montenegro banka, učešće 2,92%
- Lovćen osiguranje a.d., učešće 0,12%

9. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

Finansijski instrumenti su sredstva kojima se može trgovati. Mogu se podijeliti na dvije vrste: gotovinske instrumente i derivativne instrumente.

Gotovinski instrumenti su između ostalog akcije, kao osnovne hartije od vrijednosti.

Sopstveni kapital kompanije čini 179.255.993 obične akcije, nominalna vrijednosti je 0,5113€, ukupna vrijednost 91.653.589,22€. Struktura je data u prvom dijelu izvještaja.

Akcije se kotiraju na A listi Montenegroberze. Tržišna vrijednost akcije na dan 31.12.2017. iznosila je 0,1298€.

S druge strane, kompanija posjeduje akcije Societe Generale Montenegro banke (2.824 akcije, nominalne vrijednosti 255,65€, što čini 2,92% vlasništva) i Lovćen osiguranja (391 akcija, nominalne vrijednosti 22,1661€, što čini 0,12% vlasništva).

10.CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Dobro upravljanje rizikom je bitan aspekt uspješnog poslovanja. Nekim rizicima se može se direktno upravljati, dok su drugi rizici u velikoj mjeri izvan kontrole upravljanja preduzećem. Rukovodstvo kompanije ima različite nivoe kontrole u pogledu rizika, sa ciljem otkrivanja mogućih rizika i procijene potencijalnog uticaja na poslovanje kompanije.

Finansijski rizici se odnose na direktne rizike koji proističu iz upravljanja novčanim tokovima. Upravljanje ovim rizicima podrazumijeva tri faze:

- Identifikovanje finansijskih rizika i njihovih uzroka
- Mjerenje nivoa finansijskih rizika i njihovih efekata
- Utvrđivanje planova i strategija za rješavanje rizika

Metode upravljanja finansijskim rizicima kojim se rukovodstvo koristi su sljedeće:

- izbjegavanje rizika - odbijanje bavljenja aktivnostima koje su visoko rizične
- ublažavanje rizika - smanjenje negativnih posljedica kada su finansijski rizici neizbježni
- prenos rizika - kao što je npr. plaćanje osiguranja u zamjenu za zaštitu od finansijskog rizika
- prihvatanje rizika - zadržavanje određenog nivoa rizika, ako je očekivani profit mnogo veći od potencijalnog rizika.

11. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

Postoji mnogo načina kategorizacije finansijskih rizika kompanije. Jedan pristup za ovo se obezbeđuje razdvajanjem finansijskog rizika u četiri široke kategorije:

- rizik cijena: podrazumijeva rizik promjena valutnih kurseva, kamatnih stopa ili cijena proizvoda, gdje bi njihova promjena mogla rezultirati gubicima u poslovanju. Kompanija poslovanje obavlja u zvaničnoj valuti (EUR), tako da rizik valutnih kurseva ne postoji. Kamatne stope na kreditna zaduženja su fiksne ili dijelom vezane za EURIBOR, zavisnosti od Ugovora, ali kako je njegova vrijednost u toku 2017.god. i početkom 2018. i dalje negativna, nije bilo uticaja na cijenu zaduživanja. Što se tiče cijena naših proizvoda, nisu se mijenjale, osim od 01.01.2018. zbog rasta pdv-a i akcize, a ovi efekti tek treba da se utvrde.
- kreditni rizik: rizik da zajmoprimac neće biti u mogućnosti da otplati kredit. Kompanija redovno izmiruje obaveze po kreditima i nije imala problema po tom pitanju.
- rizik likvidnosti: podrazumijeva lakoću kojom kompanija može pretvoriti svoju imovinu u gotovinu ukoliko postoji iznenadna potreba za dodatnim novčanim tokovima. Obrtna

sredstva kompanije su značajno veća od kratkoročnih obaveza, što pokazuje koeficijent likvidnosti, pa je ovaj rizik na umjerenom nivou

- rizik novčanog toka: rizik da gotovina i gotovinski ekvivalenti nisu dovoljni za izmirivanje dospjelih obaveza. Kompanija ima određena kašnjenja u izmirivanju dijela obaveza u zavisnosti od perioda godine, jer je dio priliva sezonskog karaktera.

12. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

Novi standard revizije MRevS 701 – Saopštavanje ključnih revizorskih pitanja – uključuje, i poseban akcenat stavlja na analizu rizika u kontekstu otkrivanja nedostataka u pravnom licu koji se odnose na povećan rizik materijalno pogrešnog iskaza ili značajan rizik identifikovan u skladu sa MRevS 315 (značajne promjene koje su se desile u odnosu na prethodni finansijski period; određene vrste transakcija u kojima je revizor naišao na poteškoće prilikom sprovođenja revizorskih postupaka, promjene u okruženju entiteta, finansijskim uslovima ili aktivnostima koje imaju značajan uticaj).

U nastavku dajemo **Registar rizika** za našu kompaniju, zajedno sa **Ocjenom inherentnog rizika**:

R. br	Proces u kojem se rizik pojavljuje	Rizik	Cilj/Proces na koji rizik može da utiče	Vrednovanje i ocena rizika			Opcija za postupanje sa rizikom	Mera za postupanje sa rizikom
				Vjerovatnoća	Posljedice	Ocjena		
1	Proizvodnja žestokih alkoholnih pića	Zastoj u proizvodnji usled kvara opreme koja se eksterno održava	Kašnjenje u planu proizvodnje	3	4	12	deljenje rizika	Ugovor za održavanje opreme sa outsource organizacijom sa posebnim klauzulama za rok popravke
2		Zastoj u proizvodnji usled kvara opreme koja se interno održava	Kašnjenje u planu proizvodnje	3	4	12	izmena verovatnoće ili posledice	Izrada planova preventivnog planskog održavanja i njihova primena
3		Zastoj usled nestanka struje	Kašnjenje u planu proizvodnje	2	4	8	izmena verovatnoće ili posledice	Iznalaženje alternativnih izvora snabdevanja
4		Nemogućnost ispunjenja plana proizvodnje usled nedostatka kapaciteta	Kašnjenje u planu proizvodnje	3	4	12	deljenje rizika	Angažovanje outsource organizacije

5	Proizvodnja bresaka i grožđa	suša	umanjen rod	2	4	8	izmena verovatnoće ili posledice	Navodnjavanje
6		kišna godina	umanjen rod	1	3	3	rizik je prihvatljiv	
7		bolesti voća i grožđa	umanjen rod	2	5	10	eliminisanje izvora rizika	potpuna primena zaštite voća i grožđa
8	Nabavka	Kašnjenje u isporuci nabavljenih sirovina	Neispunjenje plana proizvodnje i prodaje	3	3	9	deljenje rizika	Definisanje klauzula za obezbeđenje u ugovorima sa isporučiocima
9		Nemogućnost nabavke sirovina usled stanja na tržištu	Neispunjenje plana proizvodnje i prodaje	2	4	8	zadržavanje rizika	Analiza tržišta sirovina
10		Loš kvalitet nabavljenih sirovina	Neispunjenje plana proizvodnje i prodaje	2	3	6	rizik je prihvatljiv	
11	Prodaja	Nedostatak tržišta	Smanjenje kapaciteta ili obustava proizvodnje	1	5	5	rizik je prihvatljiv	
12		Nemogućnost finansijske realizacije isporučenih proizvoda	Ispunjenje finansijskog plana	3	4	12	izmena verovatnoće ili posledice	Naplata putem predračuna i defisanje finansijskih klauzula u ugovorima
13		Odustajanje korisnika od preuzimanja već proizvedenih proizvoda	Otežano skladištenje proizvoda	1	3	3	rizik je prihvatljiv	
14		Kašnjenje u isporuci proizvoda	Zadovoljstvo korisnika	2	3	6	rizik je prihvatljiv	
15	Opšti rizici	Požar na lokaciji	Ukupno poslovanje organizacije	2	5	10	izmena verovatnoće ili posledice	Potpuna primena BZR i PPZ mera
16		Vanredne situacije (prirodne nepogode, rat, vanredno stanje)	Ukupno poslovanje organizacije	3	5	15	zadržavanje rizika	
17		Izmena zakona u oblasti poslovanja	Ukupno poslovanje organizacije	3	4	12	preuzimanje rizika da bi se iskoristila prilika	Subvencije u oblasti zapošljavanja, ...
18		Izmena zakona u oblasti finansija	Ukupno poslovanje organizacije	3	4	12	zadržavanje rizika	